

Nowe przepisy lepiej ochronią dzieci

- Wyrażam nadzieję, że dzięki nowej ustawie - w pracach nad którą brałem udział - dotychczasowa praktyka sądów polskich ulegnie znacznej poprawie tak, aby na każdym etapie postępowania toczącego się w trybie Konwencji haskiej, uwzględniany był najlepiej pojęty interes małoletniego - podkreśla Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry.

27 sierpnia 2018 roku wchodzi w życie ustawa o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych.

Rzecznik w wystąpieniu wskazuje kilka istotnych kwestii związanych z postępowaniami toczącymi się w trybie Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, które - w ocenie RPD - okażą się pomocne podczas prowadzenia szkoleń dla sędziów orzekających w tych sprawach.

Analiza spraw prowadzonych przez Rzecznika Praw Dziecka w zakresie postępowań toczących się w trybie Konwencji haskiej wskazuje, że w dalszym ciągu w niektórych sprawach sądy przed wydaniem rozstrzygnięcia, ograniczają się jedynie do ustalenia, czy wywiezienie dziecka nosi cechy bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania w rozumieniu art. 3 Konwencji. Tymczasem sądy po ustaleniu, że doszło do bezprawnego uprowadzenia bądź zatrzymania dziecka powinny wnikliwie i wszechstronnie zbadać, czy w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 13 lit. b tejże Konwencji, uzasadniające odmowę wydania dziecka do kraju miejsca stałego pobytu, jeżeli istnieje poważne ryzyko, że powrót naraziłby dziecko na szkodę fizyczną lub psychiczną albo w jakikolwiek inny sposób postawiłby je w sytuacji nie do zniesienia.

Pomocnym w ustaleniu wspomnianych okoliczności może okazać się dowód z opinii biegłych specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki a nawet psychiatrii, celem ustalenia, czy powrót dziecka jest zgodny z jego dobrem. - *Koniecznym jest zatem uczulenie sędziów, aby nie rezygnowali z zasięgnięcia wiedzy specjalistycznej* - argumentuje RPD.

Czytaj także:

[Sejm za wydłużeniem terminu skargi kasacyjnej](#) [1]

[W Sejmie realizacja postulatów RPD](#) [2]

[Senatorowie podzielili stanowisko RPD](#) [3]

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, stosowanie Konwencji haskiej musi się zawsze odbywać z uwzględnieniem i w

Nowe przepisy lepiej ochronią dzieci

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

zgodnie z wymogami art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, gwarantującego prawo do poszanowania życia rodzinnego. Skutkuje to obowiązkiem należytego rozważenia najlepszych interesów dziecka w perspektywie wyjątków, które Konwencja haska przewiduje od zasady bezzwłocznego powrotu.

Analiza prowadzonych przez Rzecznika spraw wykazała, że sądy niekiedy oddalały wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych, obawiając się zarzutu przewlekłości postępowania, a tym samym naruszenia zasady szybkości postępowania. - *W tego rodzaju postępowaniach zasada szybkości postępowania nie może być traktowana jako dogmat i reguła nadrzędna, bowiem już z preambuły Konwencji bezpośrednio wynika, że interes dziecka ma priorytetowe znaczenie dla wydania prawidłowego rozstrzygnięcia* - przypomina RPD.

Rzecznik przywołuje także Rozporządzenie Bruksela II bis, zgodnie z którym sądy mają obowiązek zapewnienia małoletniemu bycia wysłuchanym, chyba że wydawałoby się to niewłaściwe ze względu na jego wiek lub stopień dojrzałości. Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka, oraz do przyjęcia ich z należytą wagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka wynika także z art. 12 Konwencji o prawach dziecka oraz art. 72 ust. 3 Konstytucji RP.

W ocenie Rzecznika istotne jest, aby sędziowie orzekający w sprawach z Konwencji haskiej pamiętali, że obowiązek uzyskania stanowiska dziecka, wynikający z powyższych przepisów, związany jest przede wszystkim z tym, że to dziecko jest centralną postacią postępowania w przedmiocie wniosku o zarządzenie jego powrotu do państwa sprzed uprowadzenia. Podkreślenia wymaga, że konsekwencje wydanego w takiej sprawie orzeczenia ponosić przede wszystkim dziecko. Dlatego tak ważne jest, aby sędziowie umożliwiali małoletnim wyrażenie swojego zdania w kwestii ewentualnego powrotu do kraju stałego pobytu i w miarę możliwości – o ile wiek i stopień dojrzałości na to pozwolą – stanowiska dzieci uwzględniały.

Rzecznik podkreśla też konieczność upowszechnienia wśród rodziców roli i znaczenia mediacji w sprawach transgranicznych. Z analizy spraw wynika, że rodzice – prawdopodobnie z powodu braku wiedzy w tym zakresie – nadal zbyt rzadko korzystają z mediacji. - *Ważne jest, aby sędziowie mający orzekać w sprawach dotyczących uprowadzeń transgranicznych, zachęcali rodziców (strony) do podjęcia mediacji, która zainicjowana na wczesnym etapie sporu może zapobiec destrukcyjnej walce rodziców o miejsce pobytu dziecka, jak i pomóc samemu dziecku w złagodzeniu skutków działania dorosłych* – dodaje RPD. Dzięki mediacji można także do minimum ograniczyć cierpienie i stres, którymi poddane są dzieci skonfliktowanych rodziców.

- *W związku z tym, że nowe przepisy powierzają rozpoznawanie tego typu spraw w pierwszej instancji sądom okręgowym – mającym siedzibę w miejscowości stanowiącej siedzibę sądu apelacyjnego – a w drugiej instancji Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, głęboko wierzę, że dzięki takiemu rozwiązaniu polepszy się jakość tychże postępowań* – podkreśla RPD.

[Wystąpienie generalne Rzecznika Praw Dziecka do Ministra Sprawiedliwości \(PDF\)](#)

[4]

Kalendarium wystąpień RPD dot. Konwencji haskiej:

[SN przychylił się do stanowiska, które RPD przedstawił w wystąpieniu generalnym do MS](#) [5]

[Konwencja haska: postulaty RPD uwzględnione](#) [6]

[O wyrokach orzeczonych w oparciu o Konwencję haską](#) [7] (wystąpienie RPD do MS z 23 grudnia 2009 roku)

[Do Ministra Sprawiedliwości](#) [8] (wystąpienie RPD do MS z 19 stycznia 2012 roku)

[W sprawie postępowań prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej](#) [9] (wystąpienie RPD do Przewodniczącej Sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Przewodniczącego Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny z 5 maja 2015 roku)

[SN powinien kontrolować orzeczenia wydane w trybie Konwencji haskiej](#) [10] (wystąpienie RPD do Prezydenta RP z 22 grudnia 2015 roku)

[Konwencja haska: dobro dziecka ważniejsze od czasu postępowania](#) [11] (wystąpienie RPD do MS z 23 maja 2016 roku)

[W sprawie nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego - skarga kasacyjna](#) [12] (wystąpienie RPD do MS z 15 września 2016 roku)

[Konwencja haska: wykonalność postanowień tylko po uzyskaniu prawomocności](#) [13] (wystąpienie RPD do MS z 24 listopada 2016 roku)

[Konwencja haska: dwie odmienne linie orzecznicze](#) [14] (wystąpienie RPD do MS z 25 lipca 2017 roku)

Nowe przepisy lepiej ochronią dzieci

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

Udostępnij: [Facebook](#) [16] [Google Plus](#) [17] [Twitter](#) [18]

Adres URL źródła: <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/nowe-przepisy-lepiej-ochronia-dzieci> [15]

Odnosiniki:

- [1] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/sejm-za-wydłużeniem-terminu-skargi-kasacyjnej>
- [2] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/w-sejmie-realizacja-postulatow-rpd>
- [3] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/senatorowie-podzielili-stanowisko-rpd>
- [4] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/2018_07_09_wyst_ms.pdf
- [5] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/sn-przychylil-sie-do-stanowiska-ktore-rpd-przedstawil-w-wystapieniu-generalnym-do-ms>
- [6] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/konwencja-haska-postulaty-rpd-uwzglednione>
- [7] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/o-wyrokach-orzekanych-w-oparciu-o-konwencje-haska>
- [8] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci/do-ministra-sprawiedliwosci>
- [9] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/w-sprawie-postepowan-prowadzonych-na-podstawie-konwencji-haskiej>
- [10] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/sn-powinien-kontrolowac-orzeczenia-wydane-w-trybie-konwencji>
- [11] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/konwencja-haska-dobro-dziecka-wazniejsze-od-czasu-postepowania>
- [12] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/wg_zsm_422_5_2016_jw.pdf
- [13] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/konwencja-haska-wykonalnosc-postanowien-tylko-po-uzyskaniu>
- [14] <http://brpd.gov.pl/aktualnosci-wystapienia-generalne/konwencja-haska-dwie-odmienne-linie-orzecznicze>
- [15] http://brpd.gov.pl/sites/default/files/c_pressmaster_31821555_7.jpg
- [16] <http://facebook.com/sharer.php?u=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosci-wystapienia-generalne%2Fnowe-przepisy-lepiej-ochronia-dzieci&t=Nowe%20przepisy%20lepiej%20ochroni%C4%85%20dzieci>
- [17] <https://plus.google.com/share?url=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosci-wystapienia-generalne%2Fnowe-przepisy-lepiej-ochronia-dzieci>

Nowe przepisy lepiej ochronią dzieci

Opublikowane na Rzecznik Praw Dziecka (<http://brpd.gov.pl>)

[18] <http://twitter.com/intent/tweet?url=http%3A%2F%2Fbrpd.gov.pl%2Faktualnosc-i-wystapienia-generalne%2Fnowe-przepisy-lepiej-ochronia-dzieci&text=Nowe%20przepisy%20lepiej%20ochroni%C4%85%20dzieci>